

Třináctimiliardová půjčka od EIB posílí bezpečnost a kapacitu českých železnic

13.6.2024 - | Ministerstvo dopravy ČR

Evropská investiční banka (EIB) a Ministerstvo financí ČR podepsaly smlouvu o půjčce ve výši 13 miliard korun na modernizaci české železniční sítě, čímž se uvolnila druhá část plánované podpory EIB v celkové výši 48,8 miliardy korun.

Finanční podpora zajistí modernizaci železniční sítě TEN-T v České republice a umožní zavést evropský systém řízení železničního provozu (ERTMS). Řízením projektu bude pověřena Správa železnic, s.o., národní správce železniční infrastruktury, který je podřízen Ministerstvu dopravy ČR. První část půjčky ve výši 24 miliard korun byla schválena na podzim roku 2023.

Díky těmto dalším finančním prostředkům může Správa železnic pokračovat v instalaci ERTMS. Tento systém řízení železniční dopravy je v Evropské unii povinný, a navíc výrazně snižuje riziko lidských chyb a mimořádných událostí. Mezi další výhody systému patří navýšení kapacit železnice, což otevírá více možností pro cestování, a dále nižší náklady na provoz a údržbu, a to zejména díky úsporám elektrické energie.

Z hlediska bezpečnosti by modernizované železniční přejezdy mohly snížit počet mimořádných událostí až o 180 ročně a zabránit tak 30 až 40 úmrtím každý rok. Správa železnic plánuje na úrovňových kříženích instalovat závory nebo je chce nahrazovat mosty či tunely. Díky tomu se auta, kola či chodci dostanou přes trať, aniž by museli vjet nebo vstoupit přímo na koleje.

„Železnice se řadí k energeticky nejúčinnějším druhům nákladní i osobní dopravy, a proto ji potřebujeme rozšířit,“ uvedl viceprezident EIB Kyriacos Kakouris. „Pokud však chceme, aby lidé a firmy dávali přednost železnici před silnicemi, musí být vlaky bezpečnější, ekologičtější a spolehlivější. Naše finanční podpora českého železničního systému má dvojí užitek – vede k udržitelnější dopravě v zemi a podporuje regionální rozvoj v oblastech Evropské unie s nižší hospodářskou činností.“

Projekt věnuje pozornost také úpravě nádraží a železničních budov, aby byly přístupnější osobám s omezenou schopností pohybu a orientace a cestujícím s dětmi. Tvoří jej téměř 40 dílčích projektů, které mají být hotovy do konce roku 2028. Přibližně čtvrtina modernizačních projektů je plánována v pražském regionu, nicméně většina směřuje do oblastí, které spadají pod politiku soudržnosti EU. Dokončený projekt bude mít přínos přibližně pro 90 milionů cestujících ročně a otevře cestu dopravě více než 8 milionů tun nákladu.

„EIB hraje klíčovou roli při financování dopravní infrastruktury v České republice. První smlouva mezi bankou a českou vládou byla podepsána v roce 2001 a od té doby se EIB podílela na řadě významných projektů. Spolupráce s EIB si velmi vážím, díky ní můžeme některé dlouhodobé investice strategického charakteru financovat prostřednictvím úvěru s nižší úrokovou sazbou, než jakou bychom získali na trhu při standardní emisi státních dluhopisů,“ uvedl ministr financí Zbyněk Stanjura.

„Modernizace a zvýšení kapacity železniční infrastruktury patří mezi hlavní priority naší vlády, nutnost investic ale přesahuje možnosti našeho státního rozpočtu. Úvěr Evropské investiční banky nám pomůže postupovat rychleji a v podstatně větším rozsahu tak, aby naše železniční síť

umožňovala kvalitnější přepravu osob i zboží. Vzhledem k připravované stavbě vysokorychlostních tratí chceme s touto institucí spolupracovat dlouhodobě," uvedl ministr dopravy Martin Kupka.

V rámci memoranda se EIB zavázala poskytnout českému správci železniční sítě technickou pomoc a finanční podporu až do výše 7 miliard eur. Přípravu několika probíhajících dílčích projektů podpořilo partnerství Evropské komise a Evropské investiční banky JASPERS. Tato iniciativa pomáhá vlastníkům projektů, aby splnili standardy EU a měli tak vyšší šanci na zajištění financování ze strany Evropské unie.

Modernizace železniční tratě zvýší maximální rychlost i kapacitu úseků, které jsou součástí sítě TEN-T. Investice podpoří realizaci dopravní politiky České republiky stanovenou na období let 2021 až 2027. Její hlavní vizí je energeticky účinný systém dopravy, který je odolný vůči změně klimatu a má nulový dopad na životní prostředí. Přesun osobní a nákladní dopravy ze silnic na železnice by snížil hluk, znečištění a emise CO₂.

Základní informace

Českou železniční síť tvoří 9 463 kilometrů hlavních tratí, z nichž přibližně třetina je elektrifikována. S výjimkou období ovlivněného pandemií covidu-19 se počet lidí využívajících vlakovou dopravu neustále zvyšuje. K tomu zřejmě přispívá zlepšení železniční infrastruktury a vozového parku, což zkracuje dobu jízdy na mnoha tratích. Obliba železniční dopravy v zemi narostla také díky novým mezinárodním spojmům do Rakouska a na Slovensko i v důsledku vyšší konkurence vlakových služeb.

O EIB

Evropská investiční banka je institucí Evropské unie, která se specializuje na poskytování dlouhodobých úvěrů. Podporuje smysluplné investice, které přispívají ke splnění cílů politiky EU, a úzce spolupracuje s ostatními institucemi EU na prosazování společných politických priorit, jako je spravedlivý růst a spravedlivý přechod ke klimatické neutralitě. Jen za rok 2023 uvolnila skupina EIB na české projekty 1,88 miliard eur.

<https://www.mdcr.cz/Media/Media-a-tiskove-zpravy/Trinactimiliardova-pujcka-od-EIB-posili-bezpecnost?returl=%2FMedia%2FMedia-a-tiskove-zpravy>